

Sygn. akt I ACa 401/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 października 2015 r.

Sąd Apelacyjny w Gdańsku I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Ewa Tomaszewska
Sędziowie:	SA Małgorzata Zwierzyńska (spr.) SA Marek Machnij
Protokolant:	stażysta Krzysztof Domitrz

po rozpoznaniu w dniu 14 października 2015 r. w Gdańsku na rozprawie

sprawy z powództwa Agencji Nieruchomości Rolnych w W.

przeciwko H. S. i E. S.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanych

od wyroku Sądu Okręgowego w Elblągu

z dnia 26 stycznia 2015 r. sygn. akt I C 435/14

I/ oddała apelację;

II/ zasądza solidarnie od pozwanych na rzecz powódki kwotę 2.700 (dwa tysiące siedemset) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego.

Małgorzata Zwierzyńska Ewa Tomaszewska Marek Machnij

Sygn.akt I ACa 401/15

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w Elblągu rozpoznawał sprawę z powództwa Agencji Nieruchomości Rolnych w W. przeciwko E. S. i H. S. o zapłatę kwoty 100.997,47 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 24 października 2014 r. do dnia zapłaty. Powódka domagała się tej kwoty od pozwanych na podstawie weksla wystawionego przez M. S., a poręczonego przez pozwanych. Twierdziła, że dłużnik główny nie wywiązał się z zobowiązania pomimo zasądzenia od niego świadczenia prawomocnym wyrokiem.

Sąd Okręgowy wydał w dniu 29 października 2014 r. nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym na podstawie weksla w sprawie sygn.akt I Nc 73/14, na mocy którego nakazano pozwanym, aby zapłacili powódce kwotę wskazaną w pozwie wraz z odsetkami oraz kwotę 4.880 zł tytułem kosztów postępowania. W zarzutach od tego nakazu pozwani podnieśli zarzut przedawnienia roszczenia wskazując, że termin przedawnienia upłynął w dniu 30 września 2010 r., a biegł od dnia 30 września 2007 r. gdyż wówczas przypadała należność drugiej raty świadczenia M. S.

Sąd Okręgowy wyrokiem z dnia 26 stycznia 2015 r., utrzymał w mocy powyższy nakaz zapłaty, a wyrok ten oparł na następujących ustaleniach faktycznych i rozważaniach prawnych:

Powódka zawarła z M. S. w dniu 28 kwietnia 2000 r. umowę, z której wynikało, że M. S. ma zwrócić dług w dwóch ratach – do 30 kwietnia i 30 września 2000 r. M. S. nie wywiązał się w całości z powyższego zobowiązania, co stanowiło podstawę do wytoczenia przeciwko niemu powództwa o zapłatę, pozew został wniesiony do Sądu Okręgowego w Elblągu w dniu 30 kwietnia 2010 r., czyli w ostatnim dniu przedawnienia biegnącego odnośnie pierwszej raty świadczenia. W związku z tym Sąd pierwszej instancji skonstatował, że pozew wniesiono przed zakończeniem biegu przedawnienia drugiej raty, której termin płatności przypadał na dzień 30 września 2000 r.

Sąd Okręgowy w Elblągu uwzględnił powództwo przeciwko M. S. wydając przeciwko niemu prawomocny wyrok w dniu 21 czerwca 2010 r. w sprawie sygn. akt (...), który jest prawomocny, gdyż apelacja została odrzucona prawomocnym postanowieniem z dnia 9 listopada 2010 r.

Pozwani podpisali się na wekslu wystawionym przez M. S. jako poręczyciele z tytułu zawartej przez niego umowy.

Zobowiązanie M. S., a tym samym i pozwanych, wynosi 100.997,47 zł, czego strona pozwana nie kwestionowała podnosząc jedynie zarzut przedawnienia.

Sąd pierwszej instancji nie przychylił się do poglądów prawnych pozwanych i podziеляjąc stanowisko powódki zawarte w piśmie procesowym z dnia 12 stycznia 2015 r. stanowiącym odpowiedź na zarzuty pozwanych wskazał dodatkowo - w ślad za Sądem Najwyższym – iż na bieg terminu przedawnienia praw z weksla nie ma wpływu w świetle art. 70 prawa wekslowego i art. 103 i 104 prawa wekslowego przedawnienie, które biegnie wobec roszczenia zabezpieczonego wekslem, czyli roszczenia ze stosunku podstawowego. Nie można jednak abstrahować w świetle art. 10 prawa wekslowego, od tego, czy wypełnienie weksla in blanco nastąpiło czy też nie nastąpiło po upływie terminu przedawnienia roszczenia ze stosunku podstawowego. Gdyby bowiem weksel wypełniono po upływie tego terminu, to dłużnik wekslowy, w tym i poręczyciel, mógłby podnosić, że wypełnienie weksla nastąpiło niezgodnie z porozumieniem.

Jednakże zdaniem Sądu Okręgowego, w okolicznościach rozpoznawanej sprawy nie można było stwierdzić, aby wypełnienie weksla nastąpiło po upływie terminu przedawnienia roszczenia. Powódka wystąpiła bowiem przeciwko M. S. w dniu 30 kwietnia 2001 r., co przerwało bieg terminu przedawnienia, a po prawomocnym zakończeniu postępowania w sprawie (...) biegnie ono na nowo. Apelacja pozwanego w tej sprawie została odrzucona, zatem wyrok uprawomocnił się z dniem 15 lipca 2010 r., ponieważ wówczas upłynął 21 dniowy termin do złożenia apelacji, a jej odrzucenie w dniu 9 listopada 2010 r. nie wpłynęło na obliczenie terminu dotyczącego prawomocności wydanego w tej sprawie wyroku.

Dalej Sąd pierwszej instancji wskazał, że powództwo zostało wniesione w okresie, kiedy przedawnienie na nowo rozpoczęło swój bieg. Dodatkowo Sąd ten wskazał, że termin płatności weksla przypada na dzień 17 września 2014 r., i od tej daty do daty wniesienia powództwa w niniejszej sprawie nie upłynął trzyletni termin przedawnienia wskazany w art. 70 prawa wekslowego. Zdaniem Sądu Okręgowego, nie było przy tym podstaw do stosowania przepisów art. 371 k.c. i 372 k.c., gdyż dotyczą one poręczenia cywilnego a nie wekslowego.

Apelację od powyższego wyroku wnieśli pozwani, zaskarżając wyrok w całości i zarzucając mu naruszenie art. 118 k.c. w związku z art. 70 i 71 prawa wekslowego poprzez mylne przyjęcie, że nie doszło do przedawnienia roszczenia oraz naruszenie art. 371 k.c. i art. 372 k.c. w związku z art. 47 i 73 prawa wekslowego poprzez mylne przyjęcie, że doszło do

przerwania biegu przedawnienia roszczenia. Skarżący domagali się zmiany zaskarżonego wyroku poprzez oddalenie powództwa oraz zasądzenia na ich rzecz powódki kosztów postępowania za obie instancje.

Powódka w odpowiedzi na apelację wniosła o jej oddalenie i zasądzenie na jej rzecz kosztów postępowania apelacyjnego.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja jako bezzasadna podlegała oddaleniu.

Sąd Apelacyjny podziela i przyjmuje za własne ustalenia faktyczne Sądu Okręgowego, co w takim wypadku zwalnia z obowiązku ponownego ich przytaczania; podziela także rozważania prawne poczynione przez Sąd pierwszej instancji tym samym nie uznając za trafną argumentacji podniesionej przez skarżących.

Wprawdzie rację mają skarżący twierdząc, iż czym innym jest przedawnienie roszczenia ze stosunku podstawowego, a czym innym przedawnienie roszczenia wekslowego, jednak konstatacja ta w pierwszym rzędzie nakazuje zaznaczyć, iż odpowiedzialność pozwanych wobec powódki wynika wyłącznie z udzielonego poręczenia wekslowego. Nie udzielali oni poręczenia na zasadach uregulowanych w kodeksie cywilnym za zobowiązanie M. S. z umowy łączącej go z powódką zawartej w dniu 28 kwietnia 2000 r., co wynika wprost z jej paragrafu 5, który jako jedyne zabezpieczenie przewidywał poręczone weksle wraz z należnym oprocentowaniem. W związku z tym przepisy kodeksu cywilnego regulujące odpowiedzialność dłużników solidarnych (takimi są bowiem na gruncie prawa cywilnego dłużnik i poręczyciel) przede wszystkim w zakresie wpływu przerwania i zawieszenia biegu przedawnienia wobec jednego z dłużników solidarnych na odpowiedzialność pozostałych nie ma mają zastosowania w sprawie, co czyni całkowicie chybnym podniesiony w apelacji zarzut naruszenia art. 371 k.c. i art. 372 k.c.

Zwrócić należy uwagę, iż także Sąd Najwyższy wyraźnie rozróżnia udzielenie poręczenia zobowiązania zabezpieczonego wekslem, od poręczenia należności wekslowego skutkuje tym, iż w tym drugim przypadku nie ulega ono przedawnieniu w terminie ogólnym zgodnie z art. 118 k.c., lecz w terminie szczególnym wynikającym z art. 70 prawa wekslowego, to jest po upływie trzech lat od dnia płatności weksla in blanco (por. wyrok z dnia 13 grudnia 2012 r., IV CSK 199/12, LEX nr 1288713).

Ponieważ weksle poręczone przez pozwanych były wekslami in blanco, pozwanych mogłoby zwolnić od odpowiedzialności jedynie to, gdyby wykazali, iż weksle zostały wypełnione po upływie terminu przedawnienia roszczenia ze stosunku podstawowego, co wiąże się z zarzutem wypełnienia weksla niezgodnie z treścią deklaracji wekslowej, na co wskazał Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 1 grudnia 2010 r. (I CSK 181/10, LEX nr 818560). Również jednak i w tym orzeczeniu Sąd Najwyższy podkreślił swoiste zasady przedawnienia roszczenia ze stosunku wekslowego uregulowane w art. 70 prawa wekslowego, co ma podstawowe znaczenie przy rozstrzyganiu sprawy, w której powództwo oparte zostało wyłącznie na zobowiązaniu wekslowym, i taka też sytuacja ma miejsce w rozpoznawanej sprawie.

W ocenie Sądu Apelacyjnego Sąd pierwszej instancji prawidłowo ustalił, że roszczenie przeciwko M. S. stwierdzone prawomocnym wyrokiem z dnia 21 czerwca 2010 r. nie uległo przedawnieniu. Skarżący stawiając odmienną tezę, całkowicie pomija fakt wydania przeciwko M. S. prawomocnego wyroku, oraz treść art. 125 §1 k.c., co ma kluczowe znaczenie w niniejszej sprawie.

Po pierwsze, jak słusznie skonstatował Sąd Okręgowy, bieg terminu przedawnienia zgodnie z art. 123 §1 pkt 1 k.c. uległ przerwaniu poprzez wniesienie pozwu w powyższej sprawie, co nastąpiło w dniu 30 kwietnia 2010 r. Przedawnienie to nie biegło przez czas trwania postępowania przeciwko M. S., a po prawomocnym zakończeniu postępowania, co nastąpiło zgodnie z prawidłowymi ustaleniami Sądu a quo, z dniem 15 lipca 2010 r., biegło ono na nowo (art. 124 §1 i 2 k.c.). Po drugie, ponieważ roszczenie przysługujące powódce wobec M. S. zostało stwierdzone prawomocnym wyrokiem z dnia 21 czerwca 2010 r., to termin przedawnienia tego roszczenia wynosi dziesięć lat (art. 125 §1 k.c.).

Natomiast wypełnienie weksli nastąpiło w dniu 3 września 2014 r., a zatem w okresie, gdy powyższe roszczenie powódki przeciwko M. S., wbrew twierdzeniom skarżących, nie było jeszcze przedawnione.

W konsekwencji nie może ostać się argumentacja skarżących, nawiązująca do treści art. 32 prawa wekslowego oraz art. 47 prawa wekslowego, oraz zarzut naruszenia tych przepisów. Uzasadnienie apelacji zdaje się bowiem wskazywać, iż skarżący stoją na stanowisku, jakoby wniesienie pozwu przeciwko M. S. nie miało wpływu na bieg terminu przedawnienia roszczenia, które przysługuje powódce względem nich z tytułu poręczonych weksli. Argumentacja ta pomija jednak fakt, iż bieg terminu przedawnienia tego roszczenia - jako roszczenia wekslowego – rozpoczyna się od dnia płatności weksla (art. 70 prawa wekslowego), co jak wyżej wskazano, nastąpiło w dniu 3 września 2014 r. , a pozew o zapłatę wniesiono przeciwko pozwanym w dniu 27 października 2014 r.

W tym stanie rzeczy Sąd Apelacyjny na mocy art. 385 k.p.c. oddalił apelację jako bezzasadną oraz obciążył pozwanym kosztami postępowania apelacyjnego na mocy art. 98 § 1 k.p.c. w związku z art. 108 §1 k.p.c.

SSA Małgorzata Zwierzyńska SSA Ewa Tomaszewska SSA Marek Machnij